

politiek Krijgt de PVV geld van rechts-extremisten? Niemand weet het. Tijd dus voor een nieuwe wet op partijfinanciering.

door Harm Ede Botje

Wie betalen Wilders?

Hoe komt Geert Wilders aan zijn geld? Die vraag stond afgelopen week centraal tijdens een uitzending van *Pauw & Witteman*. Femke Halsema gooide de vraag op tafel. 'Wilders is niet te controleren,' zei de fractieleider van GroenLinks. 'Het maakt mij niet uit door wie hij gefinancierd wordt, maar hij moet openheid geven.' Volgens geruchten zou Wilders geld ontvangen van 'extremisten uit Israël en de Verenigde Staten'.

Halsema is niet de enige die de vraag opwerpt hoe de PVV wordt gefinancierd. Maar niemand die er achter komt. Wilders en zijn fractieleden ontvangen een salaris van de overheid, maar de rest van de partijactiviteiten wordt gefinancierd uit particuliere giften. De PVV-voorman heeft herhaaldelijk laten weten niet gediend te zijn van overheids-subsidies.

Zeker is dat Wilders buitenlandse donateurs heeft. Op websites van Amerikaanse en Israëliische organisaties staan oproepen hem financieel te steunen. Zo stuurde de pro-Israëliische Children of Jewish Holocaust Survivors Los Angeles een e-mail rond waarin de ontvangers worden opgeroepen Wilders te steunen bij zijn komende rechtszaak. In januari moet Wilders voor de rechter komen op beschuldiging van haatzaaien en discriminatie. Volgens de Children of Jewish Holocaust Survivors is het 'een perfecte gelegenheid om de fascisto-

'De huidige wetgeving over partijfinanciering is nietszeggend'

MARTIN BEEMAN/HH

Ook Femke Halsema vindt dat Wilders openheid moet geven over zijn financiering

ide islam en radicale moslims te ontmaskeren'. In de mail staat een link om geld te storten op Wilders' 'legal defense fund'.

Wie daar op klikt, komt uit op de Engelstalige website van de PVV. Links staat een 'button' om te donezen aan de stichting 'vrienden van de PVV' en rechts boven aan de site staat een andere Engelstalige button, maar ook dan kom je uit op de 'vrienden van de PVV'. Grote vraag is hoe Wilders de geldstromen voor zijn rechtszaak en die voor de partij scheidt.

Afgelopen week diende *Vrij Nederland* bij de PVV een lijst vragen in over de financiering van de partij: 'hoeveel geld komt er uit het buitenland?', 'uit welke landen is het geld afkomstig?', 'heeft u maatregelen genomen om de geldstromen te scheiden?', 'zo ja, op welke manier?'. De persvoorlichter was allervriendelijkst aan de telefoon, maar liet nooit meer wat van zich horen. Het is een bekend patroon: kritische vragen worden door de PVV stelselmatig niet beantwoord.

Juridisch staat Wilders volledig in zijn recht. Het is misschien onbevredigend, maar op grond van de huidige wetgeving hóéft hij helemaal geen openheid van zaken te geven. Overheids subsidie krijgt hij niet, dus de wet op de subsidiëring van politieke partijen is op hem niet van toepassing. Met uitzondering van artikel achttien. Daarin staat dat giften groter dan 4537 euro in het jaarverslag moeten worden vermeld. Dat verslag wordt jaarlijks aan de leden van de partij voorgelegd. Maar bij de PVV is er maar één lid: Geert Wilders, dus daar schieten we niet veel mee op.

Maar er is verandering op til. Al een paar jaar pendelt het wetsontwerp Financiering van Politieke Partijen op en neer tussen het kabinet en de Raad van State. De tekst is vertrouwelijk, maar in 2007 kreeg een delegatie van de Raad van Europa inzage in het ontwerp. In hun *Evaluatierapport over Nederland inzake 'Transparantie in de financiering van politieke partijen'* zijn de contouren van de nieuwe wet zichtbaar. Duidelijk lijkt dat par-

tijen worden verplicht donaties van drieduizend euro of meer te publiceren in de *Staatscourant* als ze zijn ontvangen in de periode van zes maanden voorafgaand aan Tweede Kamerverkiezingen. De rapporteurs pleiten er voor deze meldingsplicht uit te breiden: zij adviseren de regering partijen te dwingen elk jaar, ook als er geen verkiezingen zijn, openheid van zaken te geven over hun donaties.

Of in het wetsvoorstel bepalingen worden opgenomen over buitenlandse steun aan partijen is onbekend, maar lijkt gezien de onduidelijkheden rond de financiers van de PVV gewenst. De regering heeft enkele aanknopingspunten. Volgens jurist Laurens Dragstra, die promoveerde op het onderwerp partijfinanciering, is het in Duitsland wel toegestaan giften uit het buitenland te ontvangen, mits afkomstig uit EU-landen, en uit niet EU-landen als het niet meer is dan duizend euro. Voor Dragstra staat één ding als een paal boven water: 'De afgelopen jaren is eindeloos geschipperd over de partijfinanciering. De huidige wetgeving is nietszeggend. Partijen kunnen doen wat ze willen. Ik hoop dat nieuwe wetgeving zal leiden tot meer transparantie bij de PVV, maar ook bij de andere partijen.'

Minister Guusje ter Horst van Binnenlandse Zaken heeft binnenkort een gesprek met de partijvoorzitters over de laatste versie van het wetsvoorstel. Het is onbekend of de Tweede Kamer de wet voor de komende verkiezingen in behandeling neemt. Mocht dat niet lukken, dan kan Wilders zonder problemen met steun uit Israël of de Verenigde Staten aan de verkiezingen deelnemen. ■